

۱ [۴] با توجه به جذب شدن بارهای q_1 و q_2 می فهمیم که این دو بار ناهم نام هستند، در نتیجه بارهای $-6q_1$ و $+8q_2$ لزوماً هم نام هستند و یکدیگر را دفع می کنند (چرا؟). از طرفی با توجه به رابطه زیر داریم:

$$\frac{F'}{F} = \frac{q'_2 q'_1}{q_2 q_1} \times \left(\frac{r}{r'}\right)^2 \Rightarrow \frac{F'}{F} = \frac{8q_2 \times (6q_1)}{q_2 q_1} \times \left(\frac{10}{20}\right)^2 = 12 \Rightarrow F' = 12F$$

۲ [۴] می دانیم نیروی کولنی با مجذور فاصله بین دو بار رابطه عکس دارد، با جایگذاری در رابطه کولن با توجه به دو برابر شدن نیروی کولنی می توان نوشت:

$$F = k \frac{q_1 q_2}{r^2} \xrightarrow{F \propto \frac{1}{r^2}} \frac{F'}{F} = \left(\frac{r}{r'}\right)^2 \xrightarrow{F' = 2F} \frac{2F}{F} = \left(\frac{r}{r'}\right)^2 \Rightarrow \frac{r}{r'} = \sqrt{2} \Rightarrow r' = \frac{1}{\sqrt{2}} r \Rightarrow r' = \frac{\sqrt{2}}{2} r$$

۳ [۱] روش اول: با توجه به ثابت ماندن نیرو در دو حالت می توان نوشت:

$$F = F' \Rightarrow \frac{k q_1 q_2}{r^2} = \frac{k(2q_1) \times q_2}{(r')^2} \Rightarrow r' = \sqrt{2} r$$

روش دوم: با دو برابر شدن اندازه یکی از بارها، نیروی بین دو بار الکتریکی هم ۲ برابر می شود و برای ثابت ماندن نیرو،

باید r را طوری انتخاب کنیم که کسر را نصف کند و این موضوع یعنی r باید $\sqrt{2}$ برابر شود:

$$\text{ثابت } (F) = \frac{k q_1 q_2}{r^2}$$

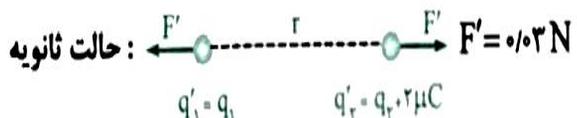
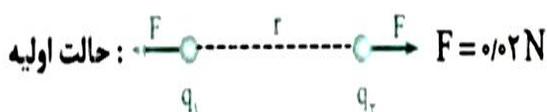
$\uparrow$ برابر ۲
 $\downarrow$ برابر $(\sqrt{2})^2$

۴ [۳] برای پاسخ دادن به این سؤال، نیروی الکتریکی که از طرف هسته بر الکترون در هر یک از اتم های هیدروژن و یون Li^{2+} وارد می شود را به دست می آوریم:

$$\begin{cases} \text{الکترون هسته } q_H: F_H = \frac{k q_H q_{\text{الکترون}}}{r_H^2} \\ \text{در اتم هیدروژن} \\ Li^{2+} \text{ در یون } q_{Li}: F_{Li} = \frac{k q_{Li} q_{\text{الکترون}}}{r_{Li}^2} \end{cases} \Rightarrow \frac{F_H}{F_{Li}} = \frac{q_H}{q_{Li}} \times \left(\frac{r_{Li}}{r_H}\right)^2 = \frac{1}{3} \times \left(\frac{1}{3}\right)^2 = \frac{1}{27}$$

دقت شود چون عدد اتمی لیتیم برابر ۳ و عدد اتمی هیدروژن برابر ۱ است، بنابراین بار هسته لیتیم، ۳ برابر بار هسته هیدروژن است.

۵ [۲] با بررسی دو حالت داریم:

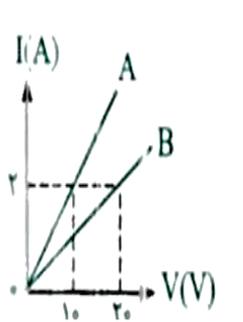
$$\begin{cases} (1) F = \frac{k q_1 q_2}{r^2} \xrightarrow{\text{بارها مشابه اند}} \frac{k q^2}{r^2} = 0.02 \\ (2) F' = \frac{k q'_1 q'_2}{r^2} \Rightarrow 0.03 = \frac{k q(q+2)}{r^2} \end{cases} \Rightarrow \frac{F}{F'} = \frac{0.02}{0.03} = \frac{k \frac{q^2}{r^2}}{k \frac{q(q+2)}{r^2}} \Rightarrow \frac{2}{3} = \frac{q}{q+2} \Rightarrow 2q+4 = 3q \Rightarrow q = 4 \mu C$$

۶ ۲ با استفاده از قانون اهم برای محاسبه مقاومت رشته لامپ داریم:

$$R = \frac{V}{I} = \frac{1.5}{0.3} = 5 \Omega$$

از سوی دیگر، مقاومت رشته سیم ثابت بوده و با عوض شدن ولتاژ باتری، تغییر نمی‌کند.

۷ ۱ با توجه به نمودار مقابل، می‌توان نوشت:

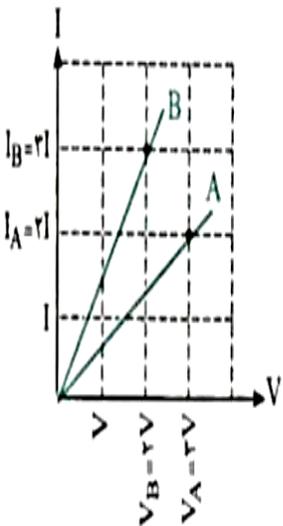
$$\begin{cases} I_A = 2A \\ V_A = 1.0V \end{cases} \Rightarrow R_A = \frac{V_A}{I_A} = \frac{1.0}{2} = 0.5 \Omega$$

$$\begin{cases} I_B = 2A \\ V_B = 2.0V \end{cases} \Rightarrow R_B = \frac{V_B}{I_B} = \frac{2.0}{2} = 1.0 \Omega$$

$$\Rightarrow \frac{R_B}{R_A} = \frac{1.0}{0.5} = 2$$

۸ ۱ مشابه با سؤال قبل، با توجه به نمودار داده‌شده و با کمک نقاط نشان داده شده بر روی آن، برای دو

مقاومت A و B می‌توان نوشت:

$$R = \frac{V}{I} \Rightarrow \frac{R_B}{R_A} = \frac{V_B}{V_A} \times \frac{I_A}{I_B} = \left(\frac{3V}{2V}\right) \times \left(\frac{2I}{I}\right) = \frac{3}{1} = 3$$

۹ ۳ برای حل این سؤال، کافی است از رابطه $\Delta V = R \Delta I$ برای دو مقاومت استفاده کنیم. با توجه به این موضوع داریم:

$$(2) \text{ و } (1) \Rightarrow \text{باتوجه به نقاط } A \text{ مقاومت: } \Delta V_A = R_A \times \Delta I_A \rightarrow 2/5 = R_A \times (500 \times 10^{-3}) \rightarrow R_A = 5 \Omega$$

$$(4) \text{ و } (3) \Rightarrow \text{باتوجه به نقاط } B \text{ مقاومت: } \Delta V_B = R_B \times \Delta I_B \rightarrow 2/5 = R_B \times (1000 \times 10^{-3}) \rightarrow R_B = 2/5 \Omega$$

$$\text{خواسته سؤال} \rightarrow R_A - R_B = 2/5 \Omega$$

۱۰ ۲ گام اول: ابتدا با توجه به رابطه $R = \frac{V}{I}$ ، شدت جریان عبوری از مقاومت را به دست می‌آوریم:

$$R = 10 \Omega, V = 8V \Rightarrow R = \frac{V}{I} \Rightarrow 10 = \frac{8}{I} \Rightarrow I = \frac{8}{10} A$$

گام دوم: اکنون با توجه به روابط $q = ne$ و $q = It$ ، به سادگی می‌توان بار الکتریکی شارش یافته در سیم را در مدت زمان یک ثانیه محاسبه کرد:

$$I = \frac{\Lambda}{10} A, t = 1s \Rightarrow It = ne \Rightarrow n = \frac{It}{e} = \frac{0.8 \times 1}{1.6 \times 10^{-19}} = 5 \times 10^{18}$$